

FREEDOM OF INFORMATION PHILIPPINES

BICOLANO VERSION
CAMARINES SUR

www.foi.gov.ph
foi.pco@gmail.com | foi@pco.gov.ph
(02)733-1102 ; (02)733-8665

FOI Philippines @foi_ph

Ano an EO No. 2?

Kan Hulyo 23, 2016, pinirmahan ni Presidente Rodrigo Roa Duterte an Executive Order No. 2 na mas bistado sa apod na FREEDOM OF INFORMATION BILL o FOI. Suportado kaini an derecho kan lambang namamanwaan na magkaigwa nin access o paagi tanganging makaaram, makakua nin kaipuhan nindang impormasyon.

Kabali sa nasabing Executive Order an gabos na nasasakupan kan Ehekutibo, siring kan mga opisina o korporasyon na pagsadiri kan gobyerno o an mga government-owned and controlled corporations asin mga state universities and colleges o SUCs.

Pinagsusugo kan EO No. 2 na an gabos na departamento sa irarom kan Ehekutibo kabali an iba pang ahensya asin nasasakupan kaini na maging bukas sa pagpapaabot kan ano man na impormasyon, transaksyon o kontrata apwera na sana kung an mga ini sarong sensitibong impormasyon na pwedeng makadanyar sa seguridad kan nasyon.

Ano an FOI?

An FOI EO sarong importanteng mekanismo o paagi tanging ibusol ang pagkakaigwa nin transparency o bukas na pagmanehar asin pagpapadalagan kan sarong opisina manungod sa mga programa, proyekto asin transaksyon na nilalaugan kaini.

Sa paagi kan FOI, matatawan nin pagkakataon an mga ordinaryong namamanwaan na pormal na hagadon an ano man na impormasyon na gusto nindang maaraman. Dae digde kabali an mga sensitibong datos, dokumento o impormasyon na posibleng magdanyar sa seguridad kan nasyon. Suportado kan FOI an mga naenot ng siring na lakdang na nagmamawot na magkaigwa nin bukas na pag gobernar asin pagtao nin direktiba o kasuguan sa mga ahensya kan gobyerno na ihayag an saindang mga transaksyon orog na kun an mga ini may kinaaraman sa publiko.

An FOI saro sa mga signipikanteng lakdang sa irarom kan Good Governance Plan ni Presidente Duterte na may katuyuhan na mas pang paurugon ang transparency, accountability o paninimbagan kan mga may kapot nin poder sa gobyerno asin an aktibong partisipayon kan mga namamanwaan sa pag patalubo kan satuyang nasyon.

Siisay an pwedeng mag hagad nin impormasyon sa irarom kan FOI?

Sa irarom kan FOI, pinagtutugutan an siisay man na Pilipino na maggibo kan saindang FOI request. Susog sa polisiya, kaipul nindang magpahiling o mag presenter kan patunay kan saindang pagkakabisto o proof of identity siring kan pasaporte, lisen sa pag maneho o driver's license, SSS ID o voter's ID sa saindang pag sumite kan FOI request.

An FOI request pwedeng ipadara sa ano man na opisina kan gobyerno na yaon sa lindong kan Ehekutibo, mga opisina kan gobyerno asin sa mga nasasakupan kaining ahensya, siring man an mga opisina o korporasyon na pagsadiri kan gobyerno o inaapod government-owned and controlled corporations asin mga state universities and colleges o SUCs.

Ano an dae kabali sa FOI?

Igwa nin mga dae sakop an FOI. Ini susog man sa mga eksistidong leyes o nasasakupan kan korte.

1. Mga impormasyon na kabali sa inaapod na Executive privilege;
2. Mga impormasyon na may koneksyon sa seguridad kan nasyon, depensa o an relasyon sa iba pang nasyon;
3. Mga impormasyon na may kinaaraman sa pagpapasunod kan ley, para sa proteksyon kan publiko asin personal na seguridad;
4. Mga konpidensyal na impormasyon para sa proteksyong pansadiri kan sarong pribadong indibidwal, kabali na digde an mga menor de edad, mga biktima nin pang aabuso, siring man an mga akusado;
5. Mga impormasyon, dokumento o mga records na konpidensyal siring na sana kan mga dokumento o mga sensitibong pahayag na isinumite sa sarong ahensya kan gobyerno, tribuna o korte na may kinaaraman sa saindang obligasyon o pagsunod sa saindang trabaho maging ini administratibo, regulatory o sa irarom kan quasi-judicial powers;
6. Prejudicial premature disclosure;
7. Mga record kan proceedings o pagdangog, na susog sa pinag susugo kan ley, dapat trataron na konpidensyal o privileged;
8. Mga kinokonsiderar na konpidensyal sa irarom kan banking and finance law; asin
9. Iba pang dae itinutugot kan ley, korte asin iba pang regulasyon.

Para sa iba pang impormasyon, bisitahon an website:
www.foi.gov.ph

Pano gigibuhon an FOI request?

Isurat an saindang kahagadan.

Ilaag an saindang bilog na pangaran, iba pang impormasyon kung pano kamo ma ko-kontak o makakaulay asin maglaag nin balidong kopya kan ano man na government issued ID bilang patunay kan saimong identipikasyon. Pwede man na gamiton ang FOI Request Form. Magsurat sa papel, mag email o ilaag an saindang kahagadan online sa paagi kan eFOI portal (www.foi.gov.ph).

Ilaag o idetalye an impormasyon na gusto mong maaraman.

Pwede mong hagadon an mga nasabi ng dokumento na nakabase sa EC No. 2: mga impormasyon, mga opisyal na records, pampublikong dokumento, asin iba pa, siring kan mga opisyal na transaksyon kar gobyerno, mga desisyon, pati na mga government- researched data na ginamit o ginagamit para sa pag haman kan sarong polisiya. Alagac dapat an mga ini dae nagbabalgar kan pribado o pam publikong interes

Ilaag an saimong gustong klase nin komunikasyon.

Pilion an paagi kung paano maipapaabot saimo an estado kan saimong kahagadan asin kung pano mo gustong makua an impormasyon na saimong hinahagad, kun ika mapapaunrahan.

Gurano kahaloy an pag proseso kaini?

Sa irarom kan FOI EO, ang normal na lawig tanganing ma proseso an sarong kahagadan, iyo sa laog kan kinseng (15) aldaw o working days. Sa durasyon kan panahon na nasambit, ipapaabot saimo an esatado kan saimong kahagadan sa pinili mong paagi.

Kun napaunrahan an saimong kahagadan, malalauman mo an mga impormasyon na ini, pwedeng sa paagi kan koreo, o sa email o sa paagi kan mismong opisina na hinagadan mo nin impormasyon. Kun igwa man nin pagka abala sa pag abot kan saimong pighahalat na kasimbagan, an mismong ahensya an mapaliwanag saimo kaini.

Sa ibang pagkakataon, kinakaipuhan kan ibang ahensya an mas halawig pang panahon tanganing mai proseso an saimong kahagadan. Sinda mapaabot saimo kan paghagad nin ekstenyon sa oras na itinalaan hastang beinteng (20) aldaw o working